

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2022/2023

**STAV ODSTRÁNENIA NEDOSTATKOV
ZISTENÝCH PRI INŠPEKCIÁCH
V MATERSKÝCH ŠKOLÁCH
V ŠKOLSKOM ROKU 2022/2023 V SR**

SPRÁVA Z NÁSLEDNEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

**Stav odstránenia nedostatkov
zistených pri inšpekciách
v materských školách
v školskom roku 2022/2023 v SR**
SPRÁVA Z NÁSLEDNEJ INŠPEKCIE

PaedDr. Ilona Uváčková
Ing. Adriana Vykydalová
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

Cieľom následnej inšpekcie (NI) bola kontrola splnenia opatrení uplatnených k zisteným nedostatkom pri inšpekciách v materských školách (MŠ). Informácie boli získané z predloženej dokumentácie a fyzickej obhliadky priestorov škôl, z rozhovorov s pedagogickými zamestnancami. Zároveň zo 42 samostatných priamych pozorovaní výchovno-vzdelávacej činnosti (VVČ) uceleného dopoludňajšieho výučbového bloku, v rozsahu 210 hodín. Z nich 29 hospitáciami (145 hodín) bol monitorovaný stav učenia sa detí v povinnom predprimárnom vzdelávaní a 6 hospitáciami (30 hodín) stav realizácie hudobnej výchovy v MŠ.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

V materských školách bolo vykonaných **58** následných inšpekcií. (Tabuľka 1).

TABUĽKA 1 Základné údaje o kontrovaných školách

Počet kontrolovaných škôl		58
Vyučovací jazyk škôl	Slovenský	53
	maďarský (VJM)	4
	slovenský a maďarský	1
Zriaďovateľ	štátne školy	51
	cirkevné školy	4
	súkromné školy	3
Sídlo	Mesto	18
	Obec	40

Po komplexnej inšpekcii bolo vykonaných **5** NI, po tematickej inšpekcii **45** a po následnej inšpekcii **8** NI.

2 HLAVNÉ ZISTENIA

Vzhľadom na závažnosť inšpekčných zistení bolo na odstránenie zistených nedostatkov **uplatnených 422 opatrení**, z toho **254 odporúčaní**, **35 opatrení uložených Štátnou školskou inšpekciou (ŠŠI)** a **133 opatrení prijali riaditelia kontrolovaných škôl** (Tabuľka 2). Prijaté opatrenia a správa o ich odstránení boli zaslané riaditeľkou MŠ¹ až po upozornení ŠŠI.

Tabuľka 2 Prehľad uplatnených opatrení

Spolu	422					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	254		133		35	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%
	192	76,49	119	98,35	27	87,1
	neaktuálne		neaktuálne ²		neaktuálne	
	0	0	2	1,5	3	8,57
	nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť ³		nedá sa hodnotiť	
3	1,18	10	7,52	1	2,86	

¹ MŠ, Školská 485, Diakovce

² neaktuálnosť sa posudzuje v súvislosti so zmenou všeobecne záväzných právnych predpisov

³ nedá sa hodnotiť sa posudzuje v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v kontrolovanej škole

Uplatnené **odporúčania** na odstránenie zistených nedostatkov sa týkali:

školského vzdelávacieho programu

- nerešpektovanie špecifických podmienok a zamerania školy pri stanovení vlastných cieľov výchovy a vzdelávania (VaV)

riadenia školy

- nezabezpečenie účinnosti kontrolnej činnosti
- neuplatňovanie najmä kontrolno-hodnotiacej a odbornometodickej funkcie poradných orgánov riaditeľa
- nepodporovanie profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov (PZ)

podmienok výchovy a vzdelávania

- nezabezpečenie adekvátneho spektra didaktických pomôcok
- nezabezpečenie zodpovedajúcich priestorových podmienok pre predprimárne vzdelávanie detí
- nezabezpečenie flexibility striedania spontánnych a riadených činností denným poriadkom
- nezabezpečenie voľného prístupu detí k nápojom

výchovno-vzdelávacej činnosti

- nerešpektovanie dosiahnutej úrovne, rozvojového potenciálu, momentálnych dispozícií a štýlov učenia sa detí
- neuplatňovanie efektívnych metód, zásad a foriem VaV (vrátane odporúčaní metodík a metodických príručiek)
- nezabezpečenie rovnomerného prepájania vzdelávacích oblastí
- neuplatňovanie záverečného hodnotenia VVČ a výkonov detí vzhľadom na ich aktuálne možnosti a schopnosti
- nevytváranie priestoru deťom na sebareflexiu a hodnotenie výkonov spoluhráčov
- neuplatňovanie integrálnej, systematickej komunikácie v štátnom jazyku na národnostne zmiešanom území
- nevyužívanie zistení z pedagogického diagnostikovania pri individualizácii VVČ
- neaplikovanie skúseností učiteľov zo vzdelávaní

Uplatnené **opatrenia** prijaté kontrolovanými subjektmi a uložené Štátnou školskou inšpekciou na odstránenie zistených nedostatkov sa najčastejšie týkali:

školského vzdelávacieho programu

- neprerokovanie školského vzdelávacieho programu v pedagogickej rade (PR) a v rade školy (RŠ)
- absentovanie niektorých častí určených školským zákonom v školskom vzdelávacom programe
- nevypracovanie učebných osnov najmenej v rozsahu vzdelávacieho štandardu štátneho vzdelávacieho programu
- neuskutočňovanie VVČ podľa školského vzdelávacieho programu (ŠkVP)

riadenia školy

- nerešpektovanie platného právneho stavu pri vypracovaní školského poriadku neuvedením všetkých podrobností určených školským zákonom, neprerokovaním dokumentu v PR a v RŠ, neoboznámenie zamestnancov a zákonných zástupcov s obsahom dokumentu
- nezabezpečenie celodenného predprimárneho vzdelávania určeným počtom pravidelne sa striedajúcich učiteľov

- neakceptovanie platného právneho stavu pri rozhodovaní a procesoch s ním súvisiacich (neurčenie ostatných podmienok prijímania; edukovanie dieťaťa bez vydaného rozhodnutia o prijatí, žiadosti o prijatie do MŠ; absencia dokumentov súvisiacich s pokračovaním plnenia PPV detí, ktoré nedosiahli školskú spôsobilosť, oslobodením dieťaťa od povinnosti dochádzať do MŠ, povolením individuálneho vzdelávania vrátane určenia jeho obsahu v stanovenej lehote; opomenutie rozhodovania podľa správneho poriadku)
- neuskutočňovanie rokovaní zriadenej pedagogickej rady
- nevedenie/nevypracovanie príslušnej dokumentácie školy (osobný spis dieťaťa; záznamy z pedagogického diagnostikovania; zápisnica z rokovania PR; plán profesijného rozvoja; koncepčný zámer rozvoja školy; týždenný rozsah priamej VVČ; štruktúra kariérových pozícií a rozsah zodpovednosti za výkon špecializovaných činností; informovaný súhlas zákonných zástupcov k organizovaniu aktivít súvisiacich so školským vzdelávacím programom; písomný záznam o poučení zúčastnených osôb o bezpečnosti a ochrane zdravia, s podpisom PZ povereného riaditeľom a podpismi všetkých plnoletých zúčastnených osôb; ročné hodnotenie pedagogického zamestnanca)
- nezriadenie funkcie zástupcu riaditeľa MŠ, neurčenie zástupcu riaditeľa pre MŠ v ZŠ s MŠ⁴

podmienok výchovy a vzdelávania

- nezabezpečenie VVČ požadovaným počtom PZ spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v materskej škole
- nevytvorenie podmienok pre naplnenie povinnosti začínajúceho pedagogického zamestnanca, akou je absolvovanie adaptačného vzdelávania v stanovenej lehote

2.1 UPOZORNENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV

Štátna školská inšpekcia vzhľadom na závažnosť zistení **upozornila zriaďovateľov⁵ 20 MŠ** na: prekročenie počtu zaradených detí v triede alebo kapacity stanovenej rozhodnutím príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ); prijatie detí mladších ako dva roky; neurčenie ostatných podmienok prijímania detí do MŠ; stanovené diskriminačné ostatné podmienky prijímania; neuskutočňovanie priamej VVČ riaditeľkou MŠ; nezabezpečenie adekvátneho počtu pravidelne sa striedajúcich učiteľov v triede s celodennou VaV; nespĺňanie požiadaviek na výkon vedúceho PZ riaditeľkou školy; nezaradenie začínajúceho PZ do adaptačného vzdelávania; nezabezpečenie zodpovedajúcich priestorových a materiálnych podmienok pre predprimárne vzdelávanie detí; nesúlad údajov v zriaďovacej listine s údajmi uvedenými v Sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky (sieť).

Troja zriaďovatelia⁶ na upozornenie nereagovali.

Príslušný **regionálny úrad verejného zdravotníctva** bol **upozornený** (9 škôl)⁷ najmä na nepredloženie prevádzkového poriadku na schválenie; neaktuálny prevádzkový poriadok; prekročenie stanovenej kapacity prijatých detí; prijatie a edukovanie detí pred dovŕšením dvoch rokov.

⁴ MŠ; Mojmírovce 1452; ZŠ s MŠ, Dubodiel 335

⁵ Mesto/Obec: Banská Štiavnica; Krásno nad Kysucou; MČ Bratislava – Dúbravka; Šávoľ; Rad; Tehla; Trávnik; Železník; Vislanka; Dolný Lieskov; Pečeňany; Červený Kameň; Nimnica; Suchá Hora; Svätý Kríž; Šútovo; Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Bratislava – Petržalka; Strečnianska 15, Bratislava; Montessori Malacky O.Z., Kostolište 411; O. Z. Šťastná škôlka/HAPPY, Levárska 11, Bratislava

⁶ Obec: Dolný Lieskov, Nimnica, Tehla

⁷ SMŠ Happy Time, Šumavská 34, Bratislava; MŠ, Mierová 2, Banská Štiavnica; MŠ, Vyšná Šebastová 156; MŠ, Zamarovce 6; MŠ, Pečeňany 92; MŠ, Porádie 113; Elokované pracovisko, MŠ, Svätý Kríž 194 ako súčasť ZŠ s MŠ, Svätý Kríž 184; MŠ, Fatranská 88/9, Šútovo; MŠ, Lesnícka 1370, Krásno nad Kysucou

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky bolo **upozornené** na prijatie detí⁸, ktorých vek nezodpovedal stanovenému veku detí MŠ a na nesúlad údajov v sieti s aktuálnymi kontaktnými údajmi školy⁹.

INÉ ZISTENIA

Názov školy¹⁰ uvádzaný v pedagogickej dokumentácii nebol zhodný s názvom školy v sieti.

3 ZÁVERY

Akceptovaných bolo 76 % odporúčaní, ktoré mali zväčša dopad na zefektívnenie VVČ, pedagogického riadenia a výkonu kontrolnej činnosti vedúcimi PZ. Učiteľky operatívnym preskupovaním foriem denných činností reagovali na psychohygienické a aktuálne edukačné potreby detí. Jednoznačne reflektovanými učebnými zámermi a využívaním doplnených didaktických pomôcok napomáhali k lepšiemu porozumeniu a kreatívnemu riešeniu úloh, argumentovaniu detí i autenticite v ich učení sa.

Z hodnotených odporúčaní **nebolo akceptovaných 24 %**. Nevyužívanie poznatkov zo vzdelávania sa učiteľov, aj v rámci poradných orgánov riaditeľa a zistení z pedagogického diagnostikovania neprispelo k skvalitneniu a individualizácii edukácie detí. Na jazykovo zmiešanom území deti nedisponovali adekvátnou slovnou zásobou v štátnom jazyku vzhľadom na to, že ich komunikačné zručnosti boli podporované výlučne vo vyučovacom jazyku¹¹. Opomenutie výkonu vnútroškolskej kontroly vedúcimi PZ a tým neposkytnutie spätnej väzby eliminovalo zmenu v pedagogickom myslení a zlepšenie vo vyučovaní učiteľov.

Splnením 98,35 % opatrení, ktoré **prijali vedúci PZ** kontrolovaných škôl a **87,1 % opatrení uložených ŠŠI** boli legitimizované procesy rozhodovania a samotný výkon rozhodnutia. K zefektívneniu chodu a prevádzky MŠ prispeli objektívne stanovené, zároveň dodržiavané pravidlá a stratégie v ŠkVP, školskom poriadku a v dokumentácii súvisiacej s edukáciou detí a riadením školy. Komplexne spracované učebné osnovy vytvárali predpoklad pre inkluzívne vzdelávanie a dosiahnutie školskej spôsobilosti detí.

Z **prijatých opatrení nebolo splnených 1,5 %** a z **uložených opatrení nebolo splnených 12,9 %**. Bezpečnosť školského prostredia bola oslabená najmä opakovaným obídením školským zákonom alebo rozhodnutím príslušného RÚVZ stanoveného počtu detí v triede¹² a nezabezpečením príslušného počtu pravidelne sa striedajúcich učiteľov.

Dvaja zriaďovatelia¹³ opakovane poverili vedením školy pedagogického zamestnanca (o opakujúce sa výberové konania uchádzači neprejavili záujem), jedna riaditeľka nespĺňala predpoklady na výkon vedúceho PZ¹⁴. Zriaďovateľ¹⁵ na návrh hlavnej školskej inšpektorky odvolal riaditeľku MŠ, po úspešnom výberovom konaní vymenoval novú riaditeľku spĺňajúcu požadované predpoklady na výkon vedúceho PZ.

4 ODPORÚČANIA A PODNETY

4.1 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ŠKÔL

- aktualizovať školský vzdelávací program, školský poriadok vrátane pravidiel a postupov predprimárneho vzdelávania, ktoré akceptujú reálne podmienky školy
- zabezpečiť výchovno-vzdelávaciu činnosť, v spolupráci so zriaďovateľom, požadovaným počtom kvalifikovaných učiteľov striedajúcich sa v dvoch zmenách

⁸ SMŠ Happy Time, Šumavská 34, Bratislava

⁹ MŠ, Fatranská 88/9, Šútovo

¹⁰ MŠ, Vyšná Šebastová 156

¹¹ MŠ s VJM – Óvoda, Šávoľ 187 – Sávoly 187

¹² MŠ, Mierová 2, Banská Štiavnica; MŠ, G. Haina 36, Levoča; MŠ, Vyšná Šebastová 156

¹³ Obec Hruboňovo; Šávoľ

¹⁴ MŠ s VJM – Óvoda, Šávoľ 187 – Sávoly 187

¹⁵ Obec Diakovce (MŠ, Školská 485, Diakovce – zriaďovateľom odvolaná riaditeľka, do výberového konania poverená riadením tejto školy riaditeľka MŠ s VJM – Óvoda, Školská 486, Diakovce)

- zabezpečiť legitimitu, objektivitu a transparentnosť rozhodovania a procesov s ním súvisiacich
- akceptovať pri prijímaní a zaraďovaní detí do tried stanovené kritéria školským zákonom a rozhodnutie regionálneho úradu verejného zdravotníctva o najvyššom počte detí vzhľadom na veľkosť/kapacitné možnosti jednotlivých tried
- sfunkčniť systém kontrolnej činnosti systematickým monitorovaním efektivity výchovno-vzdelávacej činnosti, zovšeobecňovaním zistení, prijímaním opatrení a pravidelným overovaním ich plnenia
- participovať pravidelne a dôkladne s poradnými orgánmi na pedagogickom riadení a profesijnom rozvoji pedagogických zamestnancov, a tým na skvalitňovaní výchovno-vzdelávacej činnosti
- zabezpečiť pedagogické riadenie a uskutočňovanie priamej výchovno-vzdelávacej činnosti zriadením funkcie zástupcu riaditeľa MŠ, určením zástupcu riaditeľa pre MŠ v ZŠ s MŠ, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v MŠ

4.2 ODPORÚČANIA PRE ZRIAĐOVATEĽOV

- zabezpečiť požadovaný počet kvalifikovaných učiteľov striedajúcich sa v dvoch zmenách v triedach s celodennou výchovou a vzdelávaním
- zabezpečiť adekvátne materiálno-technické vybavenie a zlepšiť z hygienického a bezpečnostného hľadiska priestorové podmienky pre VaV detí materskej školy
- podporovať, v spolupráci s riaditeľom školy, profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov v súlade s potrebami školy

4.3 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI SYSTÉMU

- zamerať vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl na získavanie skúseností vhodne voliť a aplikovať efektívne postupy, metódy, zásady, formy výchovy a vzdelávania z hľadiska ich didaktickej funkčnosti
- rozšíriť vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl o modul zameraný na procesy a nástroje hodnotenia vrátane napomáhania deťom pri vyjadrovaní postojov, uplatňovaní sebareflexie a hodnotení výkonov spoluhráčov